

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO 3.3, 3.153, 3.212, 3.217, 3.219, 3.224, 3.253, 3.254, 3.259, 3.260,
3.261, 3.269 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, 3.220 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO
NETEKUSIU GALIOS IR KODEKSO PAPILDYMO 3.254¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS**

2017 m. rugsėjo 28 d. Nr. XIII-645
Vilnius

1 straipsnis. 3.3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.3 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šeimos santykių teisinis reglamentavimas Lietuvos Respublikoje grindžiamas monogamijos, santuokos savanoriškumo, sutuoktinių lygiateisiškumo, prioritetinės vaikų teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaikų auklėjimo šeimoje, tėvystės ir motinystės tarpusavio papildomumo, motinystės visokeriopos apsaugos principais ir kitais civilinių santykių teisinio reglamentavimo principais.“

2 straipsnis. 3.153 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.153 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.153 straipsnis. Privalomas valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos dalyvavimas

Nagrinėjant ginčus dėl tėvystės (motinystės) nugincijimo, tėvystės (motinystės) nustatymo, būtinas valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos dalyvavimas.“

3 straipsnis. 3.212 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.212 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jei įvaikinamo vaiko tėvai yra nepilnamečiai ar neveiksnūs šioje srityje, būtinas jų tėvų arba globėjų (rūpintojų) rašytinis sutikimas, patvirtintas teismo. Jei įvaikinamo vaiko tėvai yra ribotai veiksnūs šioje srityje, būtinas jų ir jų rūpintojų rašytinis sutikimas, patvirtintas teismo. Jei rūpintojas sutikimo neduoda, ribotai veiksnus šioje srityje asmens prašymu jo rašytinį sutikimą įvaikinti gali patvirtinti teismas. Šiuo atveju papildomo teismo patvirtinimo nereikalaujama. Visais šioje dalyje nurodytais atvejais teismas, nagrinėdamas bylą, privalo išklausti įvaikinamo vaiko tėvų nuomonę, jei asmuo gali ją išreikšti ir suvokti įvaikinimo

procesą, tikslus ir pasekmes. Jei įvaikinamas vaikas turi įstatymų nustatyta tvarka paskirtą nuolatinį globėją (rūpintoją) ir šiam vaikui nustatyta globa (rūpyba) šeimoje, būtinas globėjo (rūpintojo) rašytinis sutikimas, patvirtintas teismo. Atsisakymo duoti sutikimą įvaikinti motyvai turi būti pagrįsti. Teismas, nustatęs, kad atsisakymo duoti sutikimą įvaikinti motyvai yra nepagrįsti, gali priimti sprendimą įvaikinti be globėjo (rūpintojo) sutikimo.“

4 straipsnis. 3.217 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.217 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jei būsimieji tėviai nesutinka su valstybinės įvaikinimo institucijos atestuotų asmenų išvada dėl jų pasirengimo įvaikinti, jie gali šią išvadą apskųsti teismui.“

5 straipsnis. 3.219 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.219 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmenų, norinčių įvaikinti vaikus, ir galimų įvaikinti vaikų apskaitą Vyriausybės nustatyta tvarka tvarko valstybinė įvaikinimo institucija. Šios institucijos nuostatus tvirtina Vyriausybė.“

6 straipsnis. 3.220 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 3.220 straipsnį.

7 straipsnis. 3.224 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.224 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.224 straipsnis. Įvaikinimas asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, užsienio valstybės piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje

1. Asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, užsienio valstybės piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, įvaikinantiems vaiką, taikomos šio kodekso 3.209–3.223 straipsniuose nustatytos taisyklės.

2. Be šio kodekso 3.209–3.223 straipsniuose nustatytų taisyklių, įvaikinimas šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims galimas, kai yra visos šios sąlygos:

1) per šešis mėnesius nuo vaiko įrašymo į galimų įvaikinti vaikų sąrašą nėra Lietuvos Respublikos piliečių, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, prašymų įvaikinti ar globoti vaiką (rūpintis vaiku);

2) vaiko, auklėjamo ir išlaikomo šeimoje, šeimos tėvai duoda teismui rašytinį sutikimą įvaikinti;

3) vaiko, kuriam paskirtas nuolatinis globėjas (rūpintojas) ir nustatyta globa (rūpyba) šeimoje, globėjas (rūpintojas) duoda teismui rašytinį sutikimą įvaikinti. Atsisakymas duoti sutikimą įvaikinti turi būti motyvuotas;

4) atsisakymo duoti šios dalies 2 ir 3 punktuose nurodytą rašytinį sutikimą įvaikinti motyvai yra pagrįsti.

3. Teismas turi teisę vaiko interesais priimti sprendimą įvaikinti be globėjo (rūpintojo) sutikimo.

4. Kai vaikas įvaikinamas kitoje valstybėje, turi būti imamasi visų reikiamų priemonių, kad vaiko įkurdinimas kitoje valstybėje neleistų su tuo susijusiems asmenims gauti nepateisinamos materialinės naudos.

5. Sprendžiant klausimą dėl vaiko įvaikinimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui, privalo būti atsižvelgta į vaiko auklėjimo paveldimumą, etninę kilmę, religinę ir kultūrinę priklausomybę ir gimtąją kalbą, taip pat ar valstybės, į kurią vaikas įvaikinamas, teisė atitinka 1993 m. gegužės 29 d. Hagos konvencijos dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje reikalavimus.“

8 straipsnis. 3.253 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.253 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vaiko laikinoji globa (rūpyba) trunka ne ilgiau kaip dvylika mėnesių. Kai vaiko laikinoji globa (rūpyba) trunka ilgiau kaip dvylika mėnesių, valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija privalo įvertinti šeimai teiktų socialinių paslaugų efektyvumą ir galimybes grąžinti vaiką į šeimą. Atlikusi įvertinimą, valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija priima sprendimą grąžinti vaiką į šeimą arba tęsti vaiko laikinąją globą ir paslaugų teikimą šeimai arba kreiptis į teismą dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo.“

9 straipsnis. 3.254 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.254 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) tėvai arba turimas vienintelis iš tėvų nesirūpina, nesidomi vaiku, netinkamai auklėja, naudoja smurtą arba kitaip piktnaudžiauja tėvų valdžia ir dėl to kyla pavojus vaiko fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi ir saugumui.“

10 straipsnis. Kodekso papildymas 3.254¹ straipsniu

Papildyti Kodeksą 3.254¹ straipsniu:

„3.254¹ straipsnis. Vaiko paėmimas iš jo atstovų pagal įstatymą

1. Kai yra šio kodekso 3.254 straipsnyje nustatyti pagrindai, valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija gali paimiti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą.

2. Valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija, paėmusi vaiką šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju, privalo per 3 darbo dienas kreiptis į teismą dėl leidimo paimiti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą. Leidimas paimiti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą nagrinėjamas Civilinio proceso kodekso XXXIX skyriuje nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. 3.259 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.259 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.259 straipsnis. Vaiko globa (rūpyba) šeimoje

1. Vaiko globa (rūpyba) šeimoje – ne daugiau kaip trijų vaikų globa (bendras vaikų skaičius šeimoje su savais vaikais – ne daugiau kaip šeši vaikai) natūralioje šeimos aplinkoje.

2. Bendras vaikų skaičius gali būti didesnis, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, kai neišskiriami broliai ir seserys.

3. Skiriant vaiko globėją, pirmumas teikiamas vaiko giminaičiams, jeigu jie turi tinkamas buities ir gyvenimo sąlygas ir nėra asmenys ar asmenų grupė, išvardyti šio kodekso 3.269 straipsnyje.

4. Nustatant vaiko globą (rūpybą) šeimoje, globėju (rūpintoju) gali būti skiriamas vienas asmuo arba sutuoktiniai.

5. Kai vaiko globėjais (rūpintojais) paskirti sutuoktiniai, visus klausimus dėl globojamo (rūpinamo) vaiko jie turi siekti spręsti bendru sutarimu.“

12 straipsnis. 3.260 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.260 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vaiko globa (rūpyba) šeimynoje – globos forma, kai juridinis asmuo (šeimyna) globoja keturis ir daugiau vaikų (bendras vaikų skaičius šeimynoje su savais vaikais – ne daugiau kaip aštuoni vaikai) šeimos aplinkoje.“

13 straipsnis. 3.261 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.261 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.261 straipsnis. Vaiko globa (rūpyba) vaikų globos (rūpybos) institucijoje

1. Likęs be tėvų globos vaikas apgyvendinamas vaikų globos (rūpybos) institucijoje tik išimtiniais atvejais, kai nėra galimybės jo globoti (juo rūpintis) šeimoje arba šeimynoje.

2. Vaiko iki trejų metų globa vaikų globos institucijoje įstatymų nustatyta tvarka gali būti nustatyta tik išimtiniais atvejais ir gali trukti ne ilgiau kaip tris mėnesius, išskyrus atvejus, kai valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija nustato, kad šio vaiko globa vaikų globos institucijoje turi tęstis ilgiau dėl šių objektyvių priežasčių:

- 1) vaikui reikalingos specializuotos sveikatos priežiūros ir (ar) slaugos paslaugos, kurių teikimas negali būti užtikrinamas vaikui nustatant globą šeimoje ar šeimynoje arba
- 2) vaiko išskyrimas su broliais, seserimis pažeistų jo geriausių interesus, arba
- 3) kai globa nustatoma dėl skubaus vaiko paėmimo iš šeimos ir nėra galimybių vaikui nustatyti globą šeimoje arba šeimynoje.

3. Vaiko globą (rūpybą) vaikų globos (rūpybos) institucijoje nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.“

14 straipsnis. 3.269 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.269 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) jeigu anksčiau jo, kaip vaiko globėjo (rūpintojo), įgaliojimai buvo nutraukti šio kodekso 3.246 straipsnio 3 dalyje numatytais pagrindais;“.

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. liepos 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2018 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti teismo procesai dėl įvaikinimo baigiami pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias nuostatas.
4. Šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Civilinio kodekso 3.259 straipsnio ir 12 straipsnyje išdėstytos Civilinio kodekso 3.260 straipsnio 1 dalies nuostatos dėl maksimalaus vaikų skaičiaus netaikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo įsteigtoms šeimynoms ir šeimoms, kuriose globojami (rūpinami) vaikai, kol globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius dėl jų pilnametystės, grąžinimo tėvams, emancipacijos, santuokos, įvaikinimo ar mirties sumažės iki Civilinio kodekso 3.259 straipsnio 1 dalyje ir 3.260 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyto vaikų skaičiaus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.